

Themaprijs Het Glazen Huis 2008

Inzicht in maatschappelijke resultaten

Themaprijs HGH 2008: Inzicht in maatschappelijke resultaten

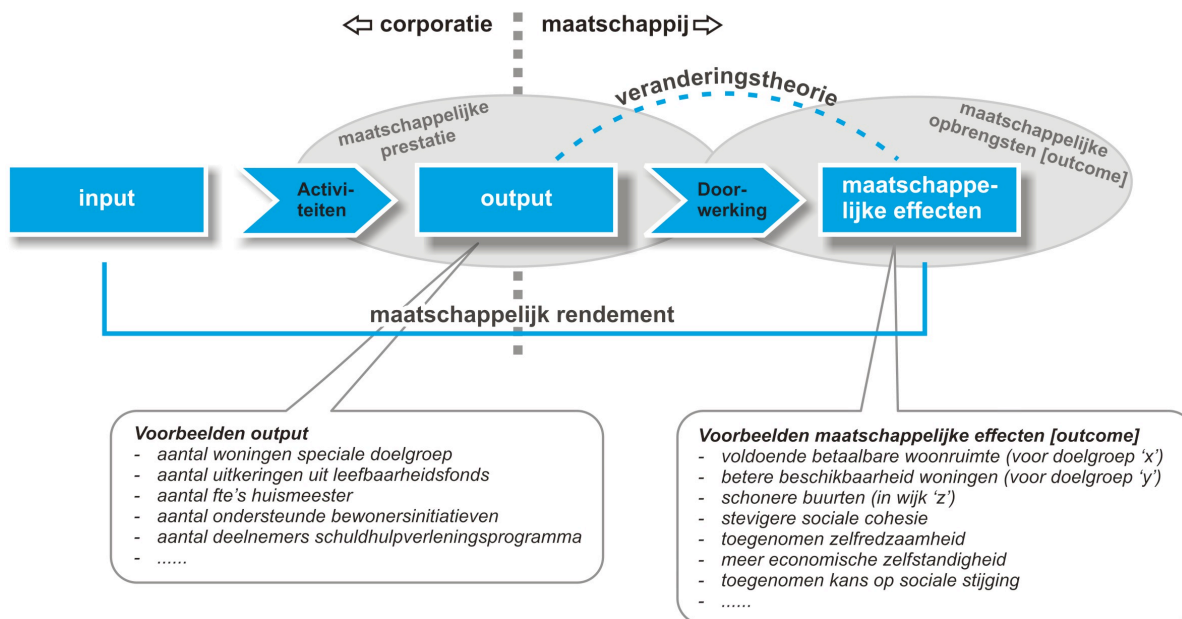
De themaprijs van Het Glazen Huis 2008 gaat over verantwoording over prestaties door wooncorporaties als maatschappelijke onderneming en draagt de naam 'Inzicht in maatschappelijke resultaten'. Met deze keuze, op voordracht van de SEV, wil Het Glazen Huis en het College van belanghouders waarin Aedes, Woonbond en VNG zitting hebben, corporaties stimuleren hun verantwoording over hun maatschappelijke presteren te verbeteren. In de vorige jaargangen van Het Glazen Huis is gebleken dat corporaties op dit belangrijke onderdeel van maatschappelijke verantwoording naar de maatstaven van Het Glazen Huis relatief laag scoren. Dat kan beter, zo vindt en verwacht Het Glazen Huis.

De voordracht van de SEV komt voort uit haar offensief 'het maatschappelijke harder', waarin belangrijke stappen voorwaarts worden gezet in het sturen op maatschappelijk rendement. Ook het nieuwe stelsel van maatschappelijke visitatie kiest voor een oriëntatie op maatschappelijke prestaties. Bovendien: verantwoorden over maatschappelijke resultaten *moet* niet alleen, maar *kan* inmiddels ook met behulp van de methoden die in en met de corporatiepraktijk zijn ontwikkeld.

Met de themaprijs willen de SEV en Het Glazen Huis bereiken dat het sturen op maatschappelijk rendement, een hoofdkenmerk van maatschappelijke ondernemingen, zich ook in verantwoording en verslaglegging gaat manifesteren. Als spiegel van het feitelijk functioneren van corporaties zal een goed, maatschappelijk verantwoordend jaarverslag inzicht bieden in:

- beoogde maatschappelijke opbrengsten (outcome)
- daartoe te leveren prestaties (output)
- de veronderstelde relaties tussen beoogde maatschappelijke opbrengsten en te leveren prestaties (de zogeheten veranderingstheorie, waarop strategie en beleid stelen)
- de geleverde prestaties, in relatie tot ondernemingsstrategie en -doelen
- de geleverde prestaties, ten opzichte van de opgaven in het werkgebied en verwachtingen van belanghouders (waardering)
- de ontwikkeling van de maatschappelijke situatie in het werkgebied van de corporatie
- de bijdrage van de prestaties van de corporatie (en van anderen) aan deze ontwikkeling (doorwerking).

Onderstaande figuur visualiseert bovengenoemde elementen en hun onderlinge relaties.

Motivatie themaprijs

Het Glazen Huis motiveert de keuze van het thema 'Inzicht in maatschappelijke resultaten' als volgt:

1. het realiseren van maatschappelijk opbrengsten en rendement is een (zo niet 'het') kernelement van maatschappelijk ondernemen; immers, zowel effectiviteit als legitimiteit van de corporatie in haar maatschappelijk ondernemen en verantwoord zijn in het geding, vandaar ook het zware gewicht in Het Glazen Huis;
2. er is de constatering dat juist op dit zwaarwegende beoordelingscriterium van verantwoording over 'niet-financiële resultaten' geen (zichtbare) vooruitgang wordt geboekt, aldus Het Glazen Huis; dit behoeft dus extra stimulering;
3. in de voorbije jaren zijn, onder meer via het SEV-offensief 'het maatschappelijk harder', en het kennisplatform maatschappelijk ondernemen van Aedes theorie en praktische methoden voor sturen op en verantwoord over maatschappelijk opbrengsten en rendement beschikbaar gekomen. Het Glazen Huis vormt een prachtig vehikel om te constateren of dat heeft geleid tot het bieden van meer inzicht in maatschappelijke resultaten en om deze ontwikkeling verder te stimuleren;
4. het thema 'maatschappelijk rendement' nodigt uit om de verbinding te leggen tussen 'tellen' en 'vertellen', tussen meten en cijfers enerzijds en verhalen en beelden anderzijds. Hier liggen kansen om afvinken en aanvonken te verbinden en kunnen corporaties laten zien hoe zij gebruikmaken van indicatoren, euro's of verhalen om hun maatschappelijke opbrengsten te duiden;
5. 2008 is ook het jaar waarin een ander belangrijk instrument van maatschappelijke verantwoording wordt ingevoerd, de maatschappelijke visitatie. Ook daarin staat maatschappelijk presteren meer dan ooit centraal. Met dit thema van Het Glazen Huis kunnen beide ontwikkelingen en instrumenten elkaar in hun toepassing en werking versterken.

Als derde *experiment*jaar van Het Glazen Huis is het thema 'Inzicht in maatschappelijke resultaten' dus meer dan passend.

Criteria themaprijs

De verwachtingen bij een verslag dat op een goede wijze inzicht geeft in de maatschappelijke resultaten van de corporatie zijn uitgewerkt in 8 screeningsvragen. Aan ieder van deze vragen is door Het Glazen Huis een gewicht toegekend. Corporaties die in het verslag op een doordachte, gestructureerde wijze aandacht geven aan genoemde onderwerpen, verdienen het maximaal aantal punten. Corporaties die geen aandacht besteden aan de gevraagde onderwerpen krijgen geen punten.

Op basis van de aldus verkregen screeningscores worden de 10 hoogst scorende verslagen geselecteerd. Uit deze 10 verslagen nomineert de beoordelingscommissie vervolgens 3 verslagen die in aanmerking komen voor de themaprijs 2008. Behalve de absolute screeningscore zal de beoordelingscommissie in haar voordracht ook minder meetbare aspecten laten meewegen zoals originaliteit en zeggingskracht (komt het ook over, wekt het een gevoel op?).

Screeningsvragen

Maatschappelijke resultaten geformuleerd weging

1. Het verslag maakt duidelijk welke maatschappelijke opbrengsten de corporatie beoogt. 10
2. Het verslag geeft inzicht in het gedachtegoed van de corporatie over hoe maatschappelijke opbrengsten tot stand komen en welke rol zij daar zelf bij kan vervullen. (outcome -> output) 10
3. Het verslag geeft inzicht in het inhoudelijk afwegingskader dat de corporatie hanteert bij besluitvorming over te nemen maatregelen en daarbij behorende inzet van middelen. 5

Geleverde prestaties in beeld gebracht

4. Het verslag beschrijft de geleverde prestaties van de corporatie in het verslagjaar
 - a. de prestaties zijn beschreven 5
 - b. met gebruikmaking van externe bronnen 5
 - c. geleverde prestaties zijn vergeleken met interne doelstellingen voor het verslagjaar 5
 - d. geleverde prestaties worden verbonden aan extern gecommuniceerde prestatieafspraken (met gemeente, met stakeholders, met de samenleving) 5

Betekenis van geleverde prestaties voor de strategie van de corporatie als maatschappelijke onderneming

5. Het verslag biedt inzicht in de maatschappelijke betekenis van de geleverde prestaties
 - a. Geleverde prestaties zijn beschreven in de context van de ondernemingsstrategie 10
 - b. de voortgang in de realisatie van de strategische doelen wordt in beeld gebracht 10

Inzicht in maatschappelijke opbrengsten

6. Het verslag informeert over in de samenleving waargenomen ontwikkelingen die gerelateerd zijn aan de door de corporatie beoogde maatschappelijke opbrengsten 10
7. Het verslag biedt informatie over de externe waardering van de prestaties van de corporatie (klanttevredenheid, uitspraken van stakeholders, etc) 10
8. Het verslag informeert over de doorwerking van de door de corporatie geleverde prestaties in de samenleving (output --> outcome) 15